

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 14.

Egy új törvényjavaslat.

(H. H.) A képviselőház tegnapi ülésén nagy fontosságu, mélyreható törvényjavaslatot nyújtott be Erdélyi Sándor igazságügyi miniszter a hitelszövetkezetekről.

Ismeri mindenki azon szomorú hitelviszonyokat, melyekkel a kisgazdának a mai romlott társadalmi, súlyos köz- és mezőgazdasági viszonyok szülte nyomasztó helyzetében küzdenie kellett. Ezek nyomása alatt már-már vonagló kisbirtokososztálynak talán még ma sem jönne segítségére kormányunk, ha Károlyi Sándor gróf, Bernát István s más lelkes agrárvezérek már évek óta nem hangoztatták volna a kisgazdák sanyaru helyzetét s nem sürgették volna a hitelszövetkezetek terjesztésének égető szükségességét.

Legtöbb kisbirtokos annyi adóssággal és oly magas kamat-teherrel küzdök, hogy, ha egyrészt az állam nem sietne megmentésére, másrészt maga a kisbirtokosság szövetkezés útján nem koncentrálná erejét, kuszált anyagi helyzetéből többé kibontakozni nem tudna.

Pedig ez nem csupán az illető kisbirtokos magánérdeke, hogy létezik-e vagy elpusztul, de első sorban országos érdek is, hogy a kisbirtokos-osztály, mely gazdasági és egyéni erejében az államháztartás egyik legkiválóbb adó-alapját és az állam és magyar nemzet legerősebb támaszát képezi, megmentessék.

Nem kívánunk levonni az eddig léte-

zett vidéki pénzintézetek érdemeiből. Tudjuk, hogy ezek eddig is sok jót tettek s igen kiváló közgazdasági missiót teljesítettek.

Voltak idők, midőn ezek az intézetek nagyon üdvös szolgálatokat tettek a kisbirtokos osztálynak, mert ha tőlük nem, máshol alig kapott volna oly elviselhető feltételek mellett is kölcsönt, a mint azt tőlük kapta, s kénytelen lett volna magát egészen az uzsorás karjaiba vetni.

De másrészt alapszabályaikban általában helyesen concipált intenciókat, többé kevésbé, egyoldalú érdekeik szolgálatában egészen háttérbe szorították s működésükben tisztán csak a saját érdekeiket tartották szem előtt: a személyi hitel náluk alig kaphatott oly mérvű kielégítést, mint a minőt várhattunk volna tőlük.

Ezeket belátva, teremtette meg kormányunk hosszú vajadás után a szövetkezeti törvényjavaslatot, melylyel bár egy régi tartozását egyenlíti ki, de mint olyan törvényjavaslatot, mely törvényerőre emelése után képes lesz a szövetkezeteknek minél nagyobb számban leendő elterjedését hathatósan előmozdítani, őszinte örömmel üdvözlünk.

Ha ezen javaslat törvényerőre fog emelkedni, a kisgazdák a sor, hogy tömörülve, minél nagyobb számban, lehetőleg minden faluban létesítsenek egy-egy hitelszövetkezetet.

Ugy a létesítés nehézségei, mint pedig a tapintatos vezetés körül első sorban nagy hazafiúi kötelesség hárul a vidéki papok, tanítók és gazdatisztekre s általá-

ban a vidéki intelligenciára, mert nem egyedül a hitel nyújtás az, mit a hitelszövetkezetektől várunk, hanem erkölcsi és kulturális missióval is kell azoknak birniok, melyekben a tagok egymást szóval és tettel támogatják, hol a takarékos és józan életmódot, becsületességet, szorgalmat, pontosságot terjesztik a nép között.

Nem akarunk ezuttal részletes kritikát írni a benyújtott törvényjavaslatról, — legközelebb megteesszük ezt is. De, bár örömmel üdvözljük a javaslatot, annyit megjegyzünk már most is, hogy a javaslatnak sok sarkalatos hibája van, legnagyobb hibája pedig az, hogy a szövetkezeteket az állam hatalmi eszközeivé akarja tenni. Beismerjük, hogy az államot, amely áldozatot hoz a szövetkezetek nemes ügyéért, befolyás illeti meg a szövetkezetek vezetésében, de ilyen intézményt a kortes-politika eszközevé tenni nem szabad.

Hisszük, hogy a tárgyalás folyamán sikerülni fog kiigazítani a hibákat s akkor méltán várhatjuk a szövetkezetek nagyobb arányu fellendülését s ez uton a kisemberek helyzetének javulását.

A csabai saecularizáció.

Egy hónappal ezelőtt többször irtunk a békésmegyei gazdasági együletben felmerült és a napirendről csakhamar le is került szerencsétlen indítványról, mely az egyházi vagyon saecularizálásán akarta megkezdeni a társadalom felforgatását. Megírtuk akkor azt is, hogy az igazgató-választmány ülésén, melyben a memorandum először szóba jött, Geist Gyula elnö-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Hazudta a szerelmet.

Írta: S. B.

Nincs a világnak az az elkényeztetett fiatal embere, aki Cserepes Margiton ne felejtené a szemét, ha végig sétál a korzón.

Szép is volt ez a leány nagyon. Ha felkutatnánk a szerencsének egész birodalmát sem találnánk olyan koromfekete szemekre, mint amilyennel ez a lány dicsekedhetett. Ennek a két fényes csillagnak feketeségével legfeljebb csak két ágba fonott bársonyos haja versenyezhetett. Aztán ha beszédre, vagy dalra nyitotta rózsapiros ajkát, azt hitte az ember, hogy vadregényes erdőben jár és a pacsirta csicseregését, vagy a fülemile dalát hallja.

Szóval olyan szép leány volt Cserepes Margit, hogy párját sem lehetett találni.

No de volt is udvarlója elég. Annyi fiatal ember kereste kegyét, hogy bizony tíz leánynak is elég lett volna. Egyik megakadt abban a két égi szempárban, másik csodálta finom modorát, jó kedélyét, míg a harmadiknak karsu termete tetszett; mindenki talált Cserepes Margiton szeretni, kedvelni valót.

Aztán ez a felkapott szép leány fogadta valamennyit kecsesen. Volt mindegyikhez nyájas szava, biztató pillantása, de hogynem megkérdezték volna tőle, hogy melyik bírja szívét, azt felelte volna:

— Mindegyiket szeretem, de még sem szeretem egyiket sem!

Igen, az ő szíve érzéketlen maradt mindig. Csak kaczerkódott, játszott ezekkel a szerelmes ifjakkal.

... Ugy játszott a legénnyel,
Mint macska az egérrel...

Bizony ugy! De nem sokáig, mert ezek a szerelmes ifjak is kimerültek egy napon a Cserepes Margit kezéért való versengésben és ott hagyták a küzdő teret, eltűntek mellőle valamennyien.

Egy napon aztán arra ébredt az imént még ünnepeit leány, hogy egyedül van. A már megszokott környezet, bókók eltűntek, mint a tél zord napjai.

Ekkor kezdte csak érezni azt, hogy mily unalmas az élet egyedül és a mi még sohasem jutott eszébe, a férjhezmenéssel is kezdett foglalkozni. Amikor aztán erre gondolt szinte ingerülten kiáltott fel:

— Eh, ragyog még az én szemem; jönnek még annak sugaraiban sütkérezni!

Ragyogott bizony Cserepes Margit szeme talán még fényesebben, mint azelőtt és még sem jött többé csodálatára senki sem.

Egész napokat töltött ablakában, még sem tűnt fel senkinek. Még azok a régi lovagok is olyan egykedvűen billentették meg kalapjukat neki, mint akik csak szűkségből köszönnek.

Hiába, hire ment érzéketlen szívének, kaczeréságának az egész megyében és azért kerülte annyira a fiatalok. Nem akartak megbolondulni a Cserepes Margit tekintetétől, mert a már általa kiosztott kosarakból még hinni véltek odahaza egy néhány kiosztásra várót...

Pedig már nem kosárral várta ez a szép leány a hozzá közeledni akaró ifjut. Kezét, aranyos kis kacsóit nyújtotta volna kérőjének — ha ilyen akadt volna.

Bizony, ha akadt volna, mert csodálatos módon kerülte ezt a szép leányt a fiatalok.

Cserepes Margit kezdett bosszankodni azon, hogy őt annyira mellőzik. Azután meg az idő rokkája is gyorsan pergett feje fölött. Már bizony tul volt a 22 éven és nagyon is idejét látta annak, hogy bekössék a fejét.

— Muszáj ez évben férjhez mennem! — mondotta egy napon és határozottan kijelentette édes anyjának, hogy a farsang összes bál-

Aranyi és Róth

Nagyvárad, Zöldfa-utca 36.

A tavaszi idény beálltával ajánlják a legjobb minőségű fekete, barna és zöld cipőket a legolcsóbb árban. — Valódi „Ita“ és „Pichler“-féle kalapokat. — Nyakkendő különlegességek,

kész fehérneműek a legszebb kivitelben.

költ. Az elnök ur csodálatos módon csak ápril 13-án értesül arról, ami a »Tiszántul« márcz. 15-iki számában megjelent és hosszabb rectificációt küldött be hozzánk, a melyben védekezik a reá háramló gyanu ellen; hivatkozik arra, hogy ő a memorandum elkészítésére kiküldött szűkebb bizottság ülésén részt nem vett, a nyilvános gyűlésen pedig már nem került tárgyalás alá a famozus indítvány, mert akkorára Beliczey visszavonta azt.

Levelét a következő szavakkal végzi:

»Határozottan tiltakozom tehát az alapos tévedésből nekem tulajdonított szereplés ellen, mert nekem sem egyéni meggyőződésem, sem jellemem, sem tisztességérzetem, sem társadalmi állásom nem engednék meg az ilyen szocialista izű, társadalmat felforgatóval fenyegető eszmének felvetését, vagy bármilyen támogatását. Kérem ezen tiltakozásomat becses lapjában közölni.

Görbed, 1898. ápril 13-án.

Geist Gyula.

Nagyrabecsüljük ezt a nyílt, férfias vallomást — de szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy mi egyáltalán nem gyanúsítottak Geist urat, hanem csak annyit irtunk róla (s egyenesen kijelentettük, hogy a »Békés« közlése alapján), hogy az igazgató-választmány ülésén Geist Gyula elnökölt és hogy az ülésen csak dr. Hajnal István szólt a javaslat ellen. Sajnáljuk, hogy a »Békés« nem jegyezte fel, hogy az elnök is szót emelt ellene. Szívesen megirtuk volna ezt is, amint most is készséges örömmel közöljük a görbedi bérlő ur tiltakozását.

ORSZAGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, ápril 14.

A képviselőház mai üléséről tudósítunk a következőket jelenti:

Szilágyi Dezső elnöklete alatt tíz óraker kezdődött az ülés. Perczel Dezső belügyminiszter két törvényjavaslatot nyújtott be a mekkai zarándoklás és a pestis ellenes óvintézkedésekről.

Az után következett a napirend: a delegáció tagjainak megválasztása.

Az országos bizottság tagjai lettek a következők: Rendes tagok: Andrássy Tivadar gróf, Apponyi Albert gróf, Berzeviczy Albert, Bolgár

Ferencz, Csernátóny Lajos, Dániel Gabor, Dókus Ernő, Eszterházy Mihály gróf, Falk Miksa, Festetich Andor gróf, Fluger Károly, Francisci Henrik, Gajári Ödön, Gyurkovich György, Hegedüs Sándor, Hieronymi Károly, Horánszky Nándor, Klobusitzky János, Láng Lajos, Lukács Béla, Miklós Ödön, Mohay Sándor Münnich Aurél, Nákó Kálmán gróf, Papp Géza, Pávics Armin, Pulszky Ágost, Rakovszky Géza. Radó Kálmán, Rosenberg Gyula, Spevec Ferencz, Szerb György, Széll Kálmán, Teleki Sándor gróf, Tisza István gróf, Tisza Kálmán, Thoroczka Miklós gróf, Toínay Lajos, Urányi Imre és Zichy János gróf.

Póttagok: Adamovich Béla, Herczeg Ferencz, Kristóffy József, Láncai Leó, Latiuovics Pál, Szabó Imre, Szemere Atilla, Szivák Imre, Zay Miklós és Zeyk Gábor.

A könyvtári és a gazdasági bizottság jelentéseinek Kammerer Ernő és Molnár Antal referálása után hamarosan átesett a Ház, de a számvizsgáló bizottság jelentésével egy kis baj történt: hiába keresték, nem találták meg az előadót sehol sem. Az elnök végre is haragosan jelentette, hogy a jelentés a holnapi napirendre marad.

A közuli illetékek szabályozásáról és a Közép-Duna és más folyók szabályozásáról szóló törvényjavaslatot vita nélkül elfogadta a Ház és harmadik olvasásban a holnapi ülés napirendjére tűzte ki. Ugyancsak holnap kerül tárgyalásra a kongrua-javaslat is.

Az ülés ezzel fél 12 óraker bevégeződött.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Mint előre látható volt, Nagyvárád város törvényhatóságának e havi közgyűlése érdekes lefolyása.

Alig hangzott el a polgármesteri jelentés utolsó szava, megindult az interpellációk egész sora: a mérgezett Körözstől szódavizes üvegek szivattyújáról.

A Körözs dolgát különben nem volt felesleges felemlíteni; mert az ilyen fontos ügynél még annyi beszéd sem felesleges, mert más-különben az érdekek könnyen felülkerekednek.

Csak Rendes Vilmosnak nem volt szerencséje. Egy hét óta mélyen átgondolt beszédje a színház ügyében, — szaporította az el nem mondott beszédek számát. A közgyűlés nem engedte szóhoz jutni. Ez a bennrekedt beszéd lesz az oka, ha a színház a Bémer-téren épül s nem a Nagy-piaczon.

A választás sokakra meglepetést hozott. Azt gondolták, hogy a harez csak Szüts Dezső és Ertsey Péter között komoly, a többi csak — számnélküli.

És a szavazásnál egy harmadik került ki győztesen. Elég szép majoritással Istvánffy István megyei tb. aljegyzőt választották meg első aljegyzővé. Szorgalmas, képzett fiatal erőt nyert benne a város.

Hosszabb, élénk vitát keltett a vízvezeték kibővítése. Kénytelen, kelletlen megszavazták, még pedig árlejtés megtartásának a mellőzésével.

Felállással szavazták s az árlejtést óhajtok csoportja azt állítja, hogy ők 37-en szavaztak az árlejtés mellett s a tanács javaslatára pedig 35-en szavaztak.

Igy aztán megfelebbezik a határozatot.

A közgyűlés lefolyása a következő:

B e ö t h y László főispán elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Baróthy Ákos, dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Frankó Endre, Gyöngyösi Lajos, Guttmann József, Hlatky Endre, Kaczián Károly, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, Miskolczy Barnabás, dr. Molnár Imre, Serdült Bálint, dr. Sipos Árpád, Stark Gyula, Szokoly Tamás, dr. Várady Zsigmond, Schöpflin Ágoston, Sipos Orbán, Andriška Károly, Beczkay Lajos, Csobánecz Lajos, Déry János, dr. Kornstein Lajos, Mészáros József, Mihalovics János, Milibák József, Papp István, dr. Radó Ignác, Reismann Mór, dr. Sarkadi L., Stern H. Weisz Károly, Amigó Mór, Berger Dániel, Frankl Lázár, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, dr. Kurländer Ede, dr. Meskovits József, Szmekta György, Serényi Gusztáv, Ternyei Antal, Ullmann Izidor, Aufrecht Mór, Bartsch Sándor, Bottó Ferencz, Czegléd Sándor, Deutsch Simon, dr. Dóri Ferencz, Farkas Izidor, dr. Grósz Albert, Gyalokay Lajos, Harmathy Károly, Hering Sándor, Hillinger Lipót, Ince Lajos, dr. Kazay Kálmán, ifj. Kohn Sámuel, Kugler Albert, Kunz Gusztáv, Kurländer Ráfael, Lévy Zsigmond, Löblé Henrik, Mandel Adolf, Mihelfi Adolf, Mihelfi Pál, Molnár Lajos, Moskovits Mór, dr. Munk Béla, Müller Salamon, Némethy Károly, Nyíry György, Óváry Sándor, Rádl Ödön, Rendes Vilmos, Schenker Mihály, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Sztarill Ferencz, Steiner M. Albert, dr. Vári Szabó Béla, Weinberger Jakab, Weiszlovits Adolf, dr. Buljovszky József, Rácz Mihály, Komlóssy József, Szüts Dezső, ifj. Rimler Károly, dr. Gram Károly, Sztarill János, Bordé Ferencz, Darvassy Lajos, Dus László, Tóth Márton, Busch Dávid, Hegedüs Géza, Jablonszky Emil, Ragány János, Szüts István, Szántó Lajos.

jait keresztül akarja táncolni és neki szebbnél szebb ruhákat csináltasson.

Ugyis volt. Özv. Cserepesné Margit leányával megjelent a megye minden bálján és hangversenyén. Amikor belépett egy-egy bálterembe, mint hirtelen jövő égi tüneményt csodálták Carneval színpadán és szinte felve húzódtak el tekintete elől.

Tánczra is alig merték felhívni. Oly káprázatosan nézett ki, hogy irigykedve tekintett reá minden tánczosné és megfoghatatlan volt előttük, hogy miért kerülnek mégis annyira a férfiak.

Különösen az tűnt fel legjobban, hogy a második négyest, melyet rendszeren mindenki választottjával tánczol, ülve kellett Cserepes Margitnak végig néznie . . .

. . . Elmúlt a farsang, még pedig anélkül, hogy egyetlen kérője akadt volna ennek a szép leánynak.

Hiába volt a nagy költség, hiába a nagy fáradság!

De még sem egészen hiába . . . Hozott a farsang valamit a házhoz . . . Szomorúságot, nagy szomorúságot . . .

Az öreg Cserepesné leánya akaratát követve a legzordabb hidegben is vitte egyik faluból a másikba, mindenüvé, a hol csak bál, vagy hangverseny volt és a szegény asszony meghült . . . Ágyba nyomta a nagy betegség . . .

Tudományos orvosok állták körül a beteg ágyát és aggodalmas arczeal jelentették ki a

kétségbeesett, kisirt szemű leánynak, hogy édes anyján már nem képesek segíteni.

És igazuk volt ezeknek a kopaszfejű tudós uraknak, mert a szegény asszonyt szenvedéseitől megváltotta a halál . . .

Cserepes Margit földig érő gyászfátyolt viselt egy esztendőig és mindennap eljárt a templomba, hogy könnyítsen lelkiismeretén, mely vádolta édesanyja haláláért.

Végre elmúlt a gyász-év. Ez a most már egészen árván, egyedül maradt szép leány kissé feledte nagy bánatát és levetette gyászruháját. Szívében ismét felújult az egyedüllét megszüntetésére vivott harez.

Férjhezmenési vágya most még nagyobb volt, mint valaha. Szép vagyonnal rendelkezett, de azért még sem találta örömet semmiben.

Siralmasnak találta a magános életet Cserepes Margit és legfőbb vágya volt egy szerető szívet hódítani magához.

Felvette hát a harezot újra. Valóságos férjvadászszá lett.

Nem volt hely, a hol fel nem tűnt volna alakja, nagy feltűnést keltve kifejtett pompájával és szépségével.

Végre egy hangversenyen, udvarlója akadt. Egy intelligens megjelenésű ifju mutatta be magát neki ez estélyen.

— Vas Gergely vagyok! — mondá az ifju, kinek Cserepes Margit viszont szinte örömmel mutatta be magát.

Csakhamar beszédbe egyeledtek egymással, mintha már régi ismerősök lettek volna.

Cserepes Margitnak nagyon tetszett a csinos ifju és mindjárt elhatározta magában, hogy minden igyekezetét felhasználja arra, hogy meghódítsa őt számára. Nagy érdeklődéssel kérdezte ki Vas Gergelyt multja, jelene és némiileg jövőjét illetőleg.

— Most közigazgatási gyakornok vagyok, — válaszolt a többek között, — de még csak egy évi kitarítás kellene és mint kész ügyvéd állanék Nagysád előtt! Hiába, szegény vagyok és csupa kénytelenségből léptem a közigazgatási pályára.

— Hát nem akad egyetlen jötevéje, aki kisegitené erre az évre? — kérdé a szép leány, nagy érdeklődéssel tekintve Vas Gergelyre.

— Bár volna! — sóhajtott fel kedvetlenül erre az évre, ha például Ön bátyám volna.

Vas Gergely szemei felcsillantak erre a kijelentésre, közelebb lépett Cserepes Margithoz, megfogta annak kis kezét és szinte kérőleg mondta:

— Nagysád! — fogadjon el bátyjának! Nem, többje leszek, mint bátyja, ha anyagilag átsegít ez utolsó éven. Az ügyvédi diplomával kezemből rohanok majd a Nagysád kezeiért esedezni.

Cserepes Margit szinte reszketett örömben, hogy sikerül számára megszerezni e csinos ifjut, de egy kissé korainak találta most az

Elnöklő főispán a közgyűlést megnyitván, a bizottság tagjait üdvözölte.

Első sorban felolvasták a polgármester havi jelentését, melyből közöltük már a közgazgatásra vonatkozó adatokat.

Felemlíti a jelentés, miszerint néhai Nabak Tódor végrendeletileg 100 frtot hagyott a városi árvaházra s az örökös az összeget befizette.

Deutsch Ferencz örökös a halálozás évfordulója alkalmából 200 frtot adományozott és pedig 100 frtot a gyermek-kórház és 100 frtot a gyermekbarát egyesület részére.

Végül április 11-iki nemzeti ünnep alkalmából a szegények megvendéglésére 86 frt adomány gyűlt be.

A jelentést tudomásul vették s az adományokért köszönetet szavazott a törvényhatóság.

Interpelláció-üzön.

A polgármester havi jelentésével kapcsolatosan megindult az interpellációk áradata. Hat bizottsági tag összesen nyolcz ügyben intézett interpellációt a tanácshoz, vagy a polgármesterhez. Itt következnek sorrendben.

Dr. *Várady* Zsigmond fejtegette, hogy amint a polgármesternek a havi jelentésben, úgy a bizottság tagjainak azzal kapcsolatosan kötelességük az észleleteiket, tapasztalataikat, melyek a közönségre hátrányosak bejelenteni. Közegészségügyi szempontból kötelessége, hogy felhívja a tanács figyelmét a Rimanóczy Kálmán gőzfürdő kéményére, mely súlyos veszedelem, legalább is káros a közönségre. Nem érdekből vagy irigységből szólal fel, hanem tisztán közérdekből. Azt nem kutatja, mi vezette a városi tanácsot az engedély kiadásánál, csak a jelenlegi állapotra terjeszkedik ki. Most mikor a depressió igen nagy Várad-Olaszi legintelligensebb közönségének küzdeni kell a kéményből szétáradó füsttel.

Egy hang: Újvároson is.

Dr. *Várady* Zsigmond: A közös baj nem vigasztal. Nem mond módot, pedig tud illet, hogy miként segítsenek az állandó veszedelemen, hanem a legméltányosabb eszközt válassza a tanács, a melylyel a közönség érdeke is megóvassék. Feleletet nem kér, csak ajánlja az ügyet a tanács figyelmébe.

Dr. *Moskovits* József szintén közegészségügyben interpellál. A Körözs vize veszélyeztetve, megfertőztetve van a mezőtelegdi olajgyár által, mely a vitriol salakot belebocsátja a vízbe.

Nem szakértő ugyan e tekintetben, de azt látta, hogy most az állatok nem isszák a Körözs vizét, a mi pedig a legbiztosabb jele a fertőzésnek, bár drasztikus »vegykísérleti állomás«. Kéri a polgármestert, hogy minő intézkedéseket tett a tanács a veszedelem elhárítására.

Szokoly Tamás szintén tapasztalta, hogy a Körözs inficiálva van a mező-telegdi gyár által. Nagyobb bizonyosságot szerzendő, személyesen künt járt Mező-Telegden s meggyőződött, hogy a veszélyes salakból 30—40 hektolitert engednek a Körözsbe. Látta, hogy a patak mentén, hol a salakot leeresztik, a fák kivesztek, a patak szélén a növényzet ki van égve. Örömmel vette a közönség, hogy a polgármester belenyult a hatalmasokkal szemben ebbe a darázs-fészekbe; jó hatással volt az alispán intézkedése is, melylyel a salak beeresztését megtiltotta, a belügyminiszter azonban ezen helyes intézkedést, a hatalmasok közbelépésére egy távirattal megsemmisítette.

Beóthy László főispán: figyelmezteti a szónokot, hogy ilyen kifejezéseket ne használjon, mert az, miszerint a hatalmasok közbelépésére irányította a minisztert intézkedésében; igazolva nincs.

Szokoly Tamás a rendreutasítást köszönettel veszi, de egyéni véleményét fenntartja. — Megtekintette a Körözszt lentebb is éslátta, miszerint Gyiresnél a salak vastag rétegekben lerakodott a parton. Kéri a polgármestert, hogy továbbra is éberem őrökadjék a város érdekében, ha kell, deputáció menjen a miniszterhez. — Ezenkívül egy másik ügyben is interpellál. A város a Rhédey-kertet további 12 évre át akarja adni ingyen a lövészetnek, hogy az gazdálkodjon a város faiskolájában is és még 6 ezer frtot fizet a város. Ez 12 év alatt 72 ezer frt, a mit a város közönségének kell kifizadni. Ez ellenkezik a város érdekével.

Dr. *Kazay* Kálmán a szódavíz-adó ügyében szólalt fel. Az 1848-iki idevonatkozó szabályrendeletet a tanács megváltoztatta. A városban olyan hir kering ezzel kapcsolatosan, a mely kompromitálja a tanácsot. (Zúgás.) Megmondja, hogy egy Reich Jakab nevű egyéntől, ki a szódavíz-adó bérlőjénél van alkalmazásban, akként nyilatkozott, hogy a szabályrendelet megváltoztatása a vállalkozónak pénzébe került. (Zaj, zúgás.)

Elnöklő főispán: kéri a bizottsági tagot,

— No le késett, — gondolta magában Cserepes Margit és haza sétált.

Másnap ismét egyedül jött vissza a vonattól. Harmadnap újra és így tovább egy álló hétig várta Cserepes Margit az ő vőlegényét Vas Gergelyt, de hiába várta . . .

Egy napon aztán mégis hozott a Pestről jövő vonat valamit . . . Egy lapot, melyben a többek között egy olyan hírecske volt, amely könnybe borította Cserepes Margit szeméit.

Vas Gergelyről szólott ez a hírecske, még pedig a következőképpen:

»*Eljegyzés.* Vas Gergely fiatal ügyvéd eljegyezte Kovács Gábor tanár kedves és művelt leányát: Malvin k. a.«

E hírecske elolvasása után erőltlenül rogyott le Cserepes Margit és fájdalommal gondolt vissza egész élet-történetére.

Eszébe jutott édes anyja, ki az ő szeszélyének lett áldozata és ismét felujult szívében a lelkifurdalás . . .

Nem érzett már kedvet ehhez a zajos élethez. Csenedesebb életre vágyott szíve. Beszélgette édes anyját helyettesítő rokonát és felajánlotta neki egész vagyonát, O pedig magára vette egy év előtt levett fekete gyászruháját, kocsiba ült és behajtatott abba a nagy épületbe, melyben gyermekéveit töltötte boldogan.

A zárdaszüzek egy jóságos társnőt, a gyermekek pedig egy lelkiismeretes nevelőnőt nyertek Cserepes Margit személyében.

hogy mende-mondák után ilyen súlyos vádakat ne hozzon fel a közgyűlésben.

Dr. *Kazay* Kálmán éppen azért említett nevet is, hogy alkalma legyen az illetőknek megtorlással élni.

Gábel Jakab az elővásárlásokkal tüzött visszaéléseket s a közönség megkárosítását említi fel, kéri a főkapitányt, hogy ennek megállítására szabályrendeletet alkosson s minden lehetőet kövessen el.

Déry János két nappal előbb indítványt adott be, hogy a Szacsvey-szobor felállítását rendelje el a törvényhatóság. Ez az indítvány miért nem lett a mostani közgyűlésre beterjesztve.

Szokoly Tamás: feleleveníti a főkapitány korábbi ígéretét, mely szerint a mostani egészségtelen ólom-fejes szikviz üvegek betiltása mellett az üvegeket csak nickel fejjel engedélyezi.

A polgármester válasza.

Dr. *Bulyovszky* József polgárnagy sorban válaszolt az interpellációkra.

1. Dr. *Várady* Zsigmondnak: A Rimanóczy Kálmán gőzfürdő kéményének ügye törvényes alapon van felépítve. A dolgot nem ismeri, de tanulmányozni fogja s a mit lehet, megteszi a közönség érdekében.

2. Dr. *Moskovits* Józsefnek: Mikor hírt vette a Körözs megfertőztetésének, vizet merített a folyóból, melyet a debreczeni vegyvizsgáló állomás fertőzöttnek, az egészségre ártalmasnak talált.

Arról nem tud semmit, hogy a belügyminiszter intézkedett volna. (A városhoz küldött egyik átiratban is említve van.) A miniszter szakértőt küldött le, aki több ponton merített vizet s ezt most vizsgálják Budapesten. Az engedélyezési tárgyaláson a város képviselve lesz, megvédik a város érdekeit. — Különben úgy tudja, hogy a Mező-Telegdnél merített vízben nem találtak azokat az anyagokat, amelyeket a Nagyváradon merített vízben. (Hol és milyen időben merítették Telegden azt a vizet?)

3. *Szokoly* Tamásnak: a Rhédey-kert ügyében tanácskoztak, hogy a lejárt szerződést meghosszabbítsák. A szerződést különben beterjesztik a közgyűlés elé.

4. Dr. *Kazay* Kálmának: a bizottsági tag tévedésben van, mert nem szabályrendelet, hanem csak tanácsí végzés van s ez kellett a város jogának megvédésére. A keringő rágalmakról tudomása van s az illető tisztviselők már megtették a büntügyi feljelentést.

5. *Szokoly* Tamásnak: a szikvizes üvegek fejének dolgában eljár, s ha azok egészségtelenek, megteszi a szükséges intézkedéseket.

6. *Gábel* Jakabnak: az elővásárlások megállítására a polgárnagy felhívta a főkapitány figyelmét s ez irányban intézkedtek is. Konkrét esetek bejelentését kéri, hogy az illetők megbüntethetők legyenek.

7. *Déry* Jánosnak: a Szacsvey-szobor ügyében az indítványt *Déry* János a tanácsnak czimezte, de későn adta be. Majd annak idején be lesz terjesztve a közgyűlés elé.

Ezzel a polgármester befejezte az interpellációkra adott válaszát, azonban még nem ért véget az interpellációs vita.

Déry János nem vette tudomásul a polgármester válaszát, mert az nem korrekt.

Szokoly Tamás csak részben veszi tudomásul a választ. A salak most is folyik, ezt akadályozza meg a polgármester. — A Rhédey-kert ügyében adott választ nem veszi tudomásul, edelben a szikvizes üvegekre adott feleletet köszönettel tudomásul vette.

Dr. *Kazay* Kálmán a polgárnagy válaszát tudomásul vette.

A közgyűlés a polgármester összes válaszait tudomásul vette.

első látáskor az ilyen kényes ügyet tárgyalni és azért csak azt felelte Vas Gergelynek, hogy majd beszélni fognak még a dolgról.

Aztán másra fordították a beszédet, míg végre a fiatal ember kikérte Cserepes Margittól az engedélyt, hogy meglátogathassa őt.

. . . Vas Gergelynek szépen sikerült a már előre kidolgozott terve. Kerek ötszáz forinttal indult el Budapestre, az ügyvédi szigorlatra.

Cserepes Margit pedig örömmel gondolt arra, hogy egy év múlva csinos, fiatal ügyvéd vezeti majd oltárhoz . . .

Teltek a hetek, hónapok gyorsan és jöttek a levelek egymásutánban Vas Gergelytől, telve édes szavakkal, szép ígéretekkel. De rendszeren panasz is volt a levélben, hogy így, hogy úgy . . . drága az élelem, sokba kerül a pesti élet . . .

Ilyenkor aztán Cserepes Margit rendszeren belesimított az illatos levélkébe egy-egy ötvenest, vagy százast, hogy ne szenvedjen szűkséget az ő vőlegénye . . .

Az idő gyorsan eltelt és egy reggelen arra a napra ébredt Cserepes Margit, melyen az újdonsült ügyvédnek kellett volna haza jönnie.

Jókorább kelt a szokottnál és nagy szorgalommal segített takarítani rokonának, ki mindenben édes anyja helyét volt hivatva pótolni.

Aztán kiment az indóházhoz, várta a pesti vonatot, ami végre meg is jött, de nem hozta magával Vas Gergelyt.

A színház és Bazár-szoros.

Négy óra elmúlt, mikor rátérhettek a tárgysorozat tárgyalására.

Rácz Mihály főjegyző felolvassa a belügyminiszternek a színház építés és ezzel kapcsolatos Bazár-szoros kibővítésének ügyében hozott határozatát.

E szerint a miniszter a munkálatok keresztülvitelét helyesli, mert az alkalmas egy fejlődő város forgalmi viszonyait javítani. Az építés keresztülvitele a közgyűlés által megjelölt módon, árlejtés mellőzésével, Rimanóczy Kálmán által teljesíthető, mivel az átvizsgálásnál bebizonyult, miszerint az előnyös. A Bazár felépítése ellen nem emel kifogást, erre nézve azonban a biztosíték midaddig benhagyandó, míg a bérlet-biztosításra a vállalkozó kötelezettsége fenáll. A Bazár-szoros kibővítésére nézve megadja a kisajátítást, de a színház építéséhez szükséges telekre nem enged kisajátítást.

A városi tanács a belügyminiszter leiratának tudomásul vétele mellett javasolja, hogy további intézkedésekkel a tanácsot bizsák meg.

Serényi Gusztáv hivatkozva arra, hogy a kérdést már alaposan megvitatták s így most minden vita nélkül fogadják el az előterjesztést.

Zajos helyeslés után a főispán ilyen értelemben mondta ki a határozatot.

Rendes Vilmos minden áron beszélni akart, de nem birt az »Eláll!« kiáltásoktól szóhoz jutni.

*

A közolaj elhelyezése és tartása iránt alkotott szabályrendeletet, valamint a honvédkadapród iskolánál létesített alapítványi helyek okleveleit az illető miniszterek jóváhagyták. — Tudomásul vették.

A vallás és közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg elrendelte, hogy az alsófoku kereskedő tanonciskola a felső kereskedelmi tanintézetből elválasztassék s a város vegye át kezelésbe még a folyó tanévben. A város felterjesztésére a miniszter akként határozott újabb, hogy a jelen tanév befejezéseig az eddigi állapot fentartandó, a jövő tanévben azonban okvetlen a város vegye át az iskolát. — Tudomásul vették.

A választás.

Most következett a tulajdonképeni ok, a melyért oly sokan részt vettek a bizottság tagjai a közgyűlésen: az I. aljegyzői állás betöltése.

A kijelölő-bizottság a következőket jelölte: Szűts Dezsőt, Ertsey Pétert, Istvánffy Istvánt, Thury Károlyt és Kalmár Lajost.

A szavazás megejtetvén, beadatott összesen 102 szavazat; ebből kapott

Istvánffy István 43,
Ertsey Péter . 28,
Szűts Dezső . 11,
Thury Károly . 20

szavazatot s e szerint első aljegyzőnek

Istvánffy István

választott meg, 15 viszonylagos szótöbbséggel.

*

A mozgósítás esetén működő lovató-bizottságba beválasztották: Rácz Mihályt elnöknek, ifj. Rimler Károlyt és Óváry Sándort tagoknak; a bizottságba a főispán kinevezte Erdélyi Károlyt, Guttman Józsefet és Kaczián Károlyt.

A közigazgatási bizottság évi jelentését elfogadták.

50 ezer frt a vízvezetékre.

Farkas Kálmán kir. főmérnök javaslata, illetve véleménye alapján a tanács előterjesztette, hogy a vízvezeték kibővítésére egy új kut, 150 méter hosszú vízgyűjtő galleria, új

gép stb. szükséges, a Körözs vizének emelése végett pedig fenék gátak építendőek a vízmű telep mellett. A fenék gáaktól eltekintve, a kibővítés 44,150 frtra van tervezve s ez árlejtés mellőzésével a vízmű építőjének, a budapesti szivattyú és gépgyárnak adassék ki. A város pedig addig elkészítteti a fenékgátak terveit.

Dr. Friedländer Samu nem találja világosnak a kérdést, annyit azonban lát, hogy a fenékgátat kell kiépíteni. Azt hirdették, hogy a vízvezeték mostani berendezésével elég lesz 30 évig is és ez teljesen igaz. A gyárak pocsekölják a vizet; vonják el ezektől s akkor elég lesz. Árlejtés nélkül éppen nem adná ki a munkálatot.

Dr. Bulyovszky József polgármester indokolja, hogy miért fogadja el a tanács javaslatát. Igaz, hogy a szakértők azt állították, miszerint 70 ezer lakos részére is elég lesz a vízvezeték; de a szakértők is csalódhatnak az újabb medence alakulások folytán. A miniszter szakértője is szükségesnek tartja a kibővítést, sőt még azt is kijelentette, hogyha pocsekolni fogják a vizet s nem hozzák be a vizórakat, még több költség is lesz. (Zaj. Óra nem kell!) Ha szárazság jön, a tanácsot vonják felelősségre, mert nem gondoskodott idejében a kibővítésről. Majd azt fejtegeti, hogy ha idegen vállalkozóval készíttetik, nagy baj és kellemetlenségnek van a város kitéve.

Elfogadja a tanács javaslatát.

Dr. Berkovits Ferencz: A vízmű teljesen megfelel, sőt a tervezett napi 3000 köbméter helyett 4000 köbmétert ad. A Körözs vízszine leszállott. A törvényhatóság könnyelműen bánik a vízzel; ingyen osztogatja a kaszárnyáknak. — A Walsér-cég, hogy kezelje s szavatoljon a más munkájáért. Elfogadja a tanács javaslatát, sőt indítványozza, miszerint mondja ki a törvényhatóság, hogy a kibővítést kimondó határozat csak birtokon kívül felelősséghető.

Dr. Friedländer Samu ismételve szólott a kérdéshez. Ellenzi, hogy a főmérnök az órákat a közönségre ráoktrojálja. A kibővítés a nyárára egy sem lesz kész. A gyáraknak és a Sport-térnek ne adjanak vizet, akkor elég lesz. A javaslat indokolatlan, utasítsák vissza, nem lesz semmi baj. (Nevetés.)

Balogh Döme a hibát abban találja, hogy a közutak rosszak. A Friedländer javaslatát pártolja.

Rendes Vilmos pártolja a tanács javaslatát.

Szokoly Tamás felemlíti, hogy a vízvezetési bizottságban az egyetlen szakértő: Bozóky Béla magasnak találta a felvett összeget. Különben is a bizottságban 3 tag az árlejtés mellett, 3 ellene szavazott s az elnök szavazatával mondták ki az árlejtés mellőzését. Indítványozza, hogy nyilvános árlejtést hirdessenek a kibővítésre.

Dr. Várady Zsigmond szintén azt okolja, hogy könnyen bánnak a vízzel. Nem szavazza meg a kibővítést, mert nem látja ezzel befejezve a munkálatot s hogy biztosítva lenne a város a vízszükség ellen. A csapatok mindenütt nyitva hagyják, ez a baj s közutak is folynak. Míg vizóra nem lesz, nem szavaz meg semmit. Utasítsák vissza a tanácshoz azzal, hogy a vizórakról sürgősen készítsen szabályrendeletet. (Zaj. Nem kell! kiáltások.)

Gábel Jakab ellene van a vizóraknak; a közutak pocsekólnak el sok vizet. A kapitányi hivatal ellenőrizze a vízpocsekölést. Nem fogadja el a tanács javaslatát.

Bertsey György elfogadja a tanács javaslatát; a vizóra nem kell. Van vízfelügyelő, bicziklivel, ez vigyázzon. A vállalkozó cég állítsa helyre a rossz kutakat.

A szavazásnál Várady Zsigmond és Friedländer Samu indítványait mellőzték.

Szokoly Tamásnak azon indítványánál, hogy nyilvános árlejtés tartassék a munkákra, egy kis zavar volt.

A tanács javaslata mellett 35-en szavaz-

tak. A Szokoly indítványára, a főjegyző összeszámlálása szerint 34 szavazat esett s így a főispán a tanács javaslatát mondta ki elfogadottnak. Szokoly és többen azonban azt állítják, hogy a tanács javaslatával szemben 37 szavazott.

Hosszas zűgás után azt hangoztatták, hogy megfellebbezik a határozatot a miniszterhez.

Dr. Berkovits Ferencznek a birtokon kívüli felelősségre vonatkozó indítványát elvetették.

A járvány-kórház hol legyen?

Hosszasabban vitakoztak a felett, hogy a járvány-kórházat hol építsék fel.

A tanács ajánlja, hogy a Szent-Anna és Rét-utca mellett a mezőn vegyenek 6000 frtért alkalmas telket e célra,

Beczka János az Epres-kert mellett, Mikolczy Barna a Rulikovszky temető háta mögött tartja leghelyesebbnek az építést, míg dr. Kazay Kálmán visszaadná a kérdést a tanácsnak, hogy alkalmasabb helyet keressen.

Elvben elfogadták a tanács javaslatát s a jövő közgyűlésen határoznak a terület megvételéről.

Az idő előre haladván, elnöklő főispán a hátralevő ügyek tárgyalását ma, pénteken délután 3 órára tűzte ki.

Nagyvárad milleniumi képe.

Bihari Sándor festő művésznél városunk a millenium alkalmából képet rendelt, melynek tárgyát a festővel együtt állapították meg.

A nagy történelmi kép most került nyilvános bemutatásra a tavaszi nemzetközi műtárlaton, hol a többi nagy művészek képei között is feltűnést keltett és méltó elismerésben részesült.

Három nagy budapesti lap ad kritikát a műtárlatról, s mindegyik dícsérőleg említi Bihari képét.

A »Budapesti Hírlap« ir a legkeményebben: Az ajtóval szemben lóg Bihari Sándor nagy történelmi képe: Zsigmond király fogadja Ulászló lengyel királyt a nagyvárad székesegegyházban Szent László sirjánál. Nagyvárad város megrendelésére készült kép, mely óriási méretei, kétségtelenül sikerült színvonalú csoportjai mellett sem tudja a nézőben a történelmi nagyság érzetét kelteni. Nem annyira a mű az oka ennek, mint a jelenet, melyet ábrázol. Ugy érezzük, mintha a királyok, püspökök nemes urak tömege csak azért került volna a vászonra, hogy a háttérben levő Szent-László sirjához eleven környezetet alkosson. A két főalak gesztusa sem kifogástalan. Első pillantásra mindenki azt fogja hinni, hogy Ulászló lengyel király üdvözli Zsigmondot, a ki hidegen, ceremóniás merevséggel áll szemben vendégével.

A »Pesti Napló« meg jegyzése szerint a hazai festők közül legelsőbb Bihari Sándor ragadja meg figyelmünket szépen festett nagy történelmi képével: Zsigmond király fogadja Ulászló lengyel királyt.

A »Pesti Hírlap« kritikája szerint: Az első nagyteremben a főhelyet Bihari Sándor hatalmas vászna foglalja el, melyet Nagyvárad törvényhatósága a millenium alkalmából rendelt a művésznél. A festmény azt a jelenetet ábrázolja, mikor Zsigmond király Ulászló lengyel királyt a nagyvárad székesegegyházban Szt-László sirjánál fogadja. Bihari művéről nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy az összes eddigi millenáris képek közül az övé a legjobb, rajza kitűnő és kompozíciója is sikerült, egyik-másik fej pedig épenességgel pompás típus. (Maga a művész is ott látható a kép bal sarkában.) Mégis mintha valami hiányt éreznék. De hiszen a kosztümök is korhűek rajta. Semmi kétség, csakis a kolorit kifogásolható. E nagy vászon összes kitűnő tulajdonai mellett is nélkülözi azt a hatalmas színakkordot, mely az első frappans hatást kelti s melylyel a spanyolok annyira elbűvölnek bennünket, hogy a rajzhibáikat is megbocsátjuk érte.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 15. Városi közgyűlés II. nap.

Április 17. A rabsegélyző egyesület közgyűlése.

Április 24. A Biharmegyei Casinó közgyűlése d. u. 4 órákor.

Április 30. Berettyó-társulat közgyűlése délelőtt 9 órákor.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **A mai közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap délután a tárgysorozatba felvett 33 tárgyból csak tizet intézett el s a többi ma fogja letárgyalni. Lesz a mai napon is néhány igen fontos tárgy, ilyenek a csatornázás ügye, a villamos vasut szerződése és a Pecze szabályozása.

* **A Lazaristák első háza Magyarországon.** Április 24-én, Szent Vince születésének évforduló napján foglalják el Szent Vince fiai, a Lazarista atyák első magyarországi házukat. Pili-Csabán u. i. József főherczgnek kifogyhatatlan bőkezűsége csinos rendházat és templomot épített számokra, mely az említett napon lesz átadva a rendeltetésének. Az új háznak első lakói a következő Lazaristák lesznek: P. Medits Ferdinánd superior, P. Lollok József (volt esztergomi kanonok) P. Galambos Kálmán, P. Szabary Mihály és velük három világi testvér. Isten áldása legyen működésükön. Reméljük, most már gyorsabban fog haladni a budapesti ház és templom ügye is, amelyre még nagyobb szükség lenne.

* **Nyugalomba vonuló kuriai bíró.** Fényes Miklós kir. kuriai bírót saját kérelmére nyugdíjazták. Ő felsége ebből az alkalomból Fényesnek a birói pályán szerzett érdemeiért elismerését nyilvánította.

* **Április 11. a Nagyteleky-utcai iskolában.** A Nagyteleky-utcai iskolában tegnap délelőtt tartották meg április tizenegyedikének az ünnepélyét. Az ünnepély délelőtt tíz órákor kezdődött a hármass utca kápolnában, ahol **Nogely István** címzetes kanonok s képezdei igazgató tartotta a hálaadó isteni tiszteletet. A »Te Deum« után a növendékek az intézet óvodájába mentek, ahol lefolyt az ünnepélynek a második része a következő műsorral:

Kölcsy Hymnusa. Éneklük a növendékek.

Az igazgató beszéde.

A Hazához Jozsits Jánostól: Szavalja

Fritye Eugénia polg. isk. növendék.

Értekezés az 1848 törvények szentesítéséről. Felolvassa: Pap Szeréna óvónő jelölt.

Nemzeti zászló. Erdély Jánostól. Éneklük a növendékek.

Ezer év. Szavalja Boleman Sarolta.

Példaképek Lehoczky Józseftől, szavalja: Reiszner Irma óvónő jelölt.

A honleány Rudnyánszky Gyulától, szavalja: Krüger Eugénia polg. isk. növendék.

»Szózat« Vörösmarti Mihálytól. Éneklük a növendékek.

Az igazgató kiemelte, a gyermekek felfogásához mértén megmagyarázta az ünnep jelentőségét s hazaszeretetre buzdította a növendékeket. A növendékek szépen, érzéssel szavaltak és pompásan énekeltek. A szépen sikerült ünnepély, melyen az elemi és polgári leányiskola igazgatója dr. **Vucskics Gyula** plébános is jelen volt, a király éltetésével ért véget. A terem szépen volt díszítve déli növényekkel, a királynak koszorúzott arcképével és nemzeti színű szalagokkal.

* **Az adók befizetése.** A törvény előírja, hogy az állami egyenes adókat a megelőző évről április hó 15-ig le kell fizetni, mert ellenkező esetben az illetőt nem veszik be a következő évre összeállítandó választók névjegyzékébe. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy március hó 15-én van az utolsó nap az adók befizetésére, mert a ki ma le nem fizeti az 1897. évi adóját, az 1899. évi választók közül kimarad.

* **Megismételt műkedvelői előadás.** A közönség általános óhajának vél eleget tenni az iparos ifjak egylete, midőn az általuk husvét első s második napján előadott »Gyimesi vadvirágok« közkívánatra, folyó hó 17-én vasárnap este megismétli. Ez alkalommal megelőzőleg Adorján Emilnek fáradhatatlan buzgalmaért s a színdarab sikeres rendezéseért a rendezőbizottság egy díszes emléktárgyat nyújt át.

* **Ápr. 11. Biharon.** Az április 11-iki ünnepségből kivette részét Bihar község közönsége is. Délelőtt a róm. kath. templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet tartott, mely után a szép számmal egybegyűlt közönség a feldíszített róm. kath. iskola termébe vonult, hol egy szépen sikerült iskolai ünnepély tartott, mely egybekapcsolva volt egy másik ünnepséggel, ama nemes királyi tett emlékére, melylyel szeretett királyunk nemzetünk tiz jeles férfjának szobrot emeltetni legkegyesebben méltóztatik. Az ünnepély a következő program szerint folyt le: Igazgatói megnyitó beszéd, tartja főt. Fejér Nándor, esp. pleb. isk. sz. elnök ur. Hymnus, Kölcsy Ferencztől, éneklük az iskolás gyermekek. Emlékbeszéd, felolvassa a róm. kath. tanító. Tiz szobor, írta és felolvassa Bellavich Ignác gymn. tan. Údv a királynak (S. Nagy Lajos), szavalja Sufián Albert VI. o. t. Dal: A legszebb magyar ember a király... »Magyarország térképe előtt«, előadja Erős János VI. o. t. Mi a haza? (Majthényi Flóra), szavalja Kurucz Julianna VI. o. t. Dal: Az én hazám a legszebb... utána Légy üdvöz... A honleány (Rudnyánszky Gy.), szav. Péchy Iona IV. o. t. A nemzeti lobogóról (Fülöp V.), szav. Ébert Erzsébet IV. o. t. Isten segits! (Vörösmarty M.) szav. Kazup Mária VI. o. t. Ébresztő (Bajza Józseftől) szav. Bereczky Sándor VI. o. t. Hálaének (Sulyánszky A.) szav. Barta Róza VI. o. t. Szózat (Vörösmarty M.) éneklük az iskolás gyermekek. Az ünnepség után a közönség nagy lelkesedés között szétoszlott.

* **Gyilkosság.** Nagy-Létán tegnapelőtt halva találták lakásán Vida Sándornét. A halál oka oly rejtélyes, hogy kósza hir szájára vette a dolgot, s most faluszerte egyébről sem beszélnek, mint arról, hogy Vida Sándornét meggyilkolták. A vizsgálat e rejtélyes ügyben már folyamatban is van és a mai fogantatandó hivatalos boncolás fogja megállapítani, hogy mi okozta Vida Sándorné halálát. Legközelebbi számunkban majd beszámolunk mi is arról, a mit a hivatalos vizsgálat napvilágra hozott a sötét háttérű rejtélyes esetben.

* **Utonálló munkások.** A korbesti fatelepnek néhány munkása a múlt héten megtámadtak az országúton egy védtelen embert, akit azután előbb félholtra vertek, azután pedig kirabolták. **Harcz György** magyar-láposi lakos egész nyugodtan ment egy erdőn keresztül, amikor hátulról megtámadta öt botokkal **Bocs István**, **Krecesm György**, **Maty Flora** és **Maty Tógyerf** akik először is a földre teperték azután botokkal elverték, majd a nála levő pénzt — 10 frtot és 10 kiló lisztet — elvették tőle, azután vérbe fagyva ott hagyták az országúton. Így eszméletlenül fekvő találta meg a sebesültet egy csendőri őrző, a kik azután bevitték egy közeli tanyára, ahol Harczot ápolás alá vették. — A tettesek nem meszse menekülhettek, a csendőrség őket mindjárt másnap letartóztatta s a bűnjeleket lefoglalta. A tettesek a bűncselekményt beismerték.

* **Az iparos ifjak hazafias ünnepélye.** A nagyváradai iparos tanonciskola I. és II. osztályában (olasziban) f. hó 14-én este az 1848-diki törvények szentesítésének félé százados

évfordulója alkalmából hazafias ünnepély tartott az összes tanulók s nagyszámu közönség jelenlétében. A tanterem csinosan fel voltak díszítve, lobogóva. Hymnus eléneklése után **Nagy Béla** és **Matkó Benjamin** hazafias érzelmektől áthatott, remek beszédet tartottak. Több tanuló szavalt. Az ünnepélyt a Szózat eléneklése zárta be.

* **Pályázat.** A néh. **Végh Rozália** nevét viselő s Biharvármegye kezelése alatt álló egyik 200 frtos alapítványi helyre pályázatot hirdetnek. A pályázati feltételeket az alispáni irattárban lehet megtekinteni a hivatalos órák alatt. A pályázati kérvényeket június 1-ig kell beadni.

* **Köszönet-nyilvánítás.** A vallás és közoktatásügyi miniszter **Gregorics Mihály** fajszi plébánosnak az ottani r. kath. iskola és óvoda felszerelésére ezer forintot adományozott, köszönetét nyilvánította.

* **A kézrekerült gyilkos.** **Nagy-Rábén**, mint legutóbb is megemlítettük, néhány nappal ezelőtt gyilkosság történt. **Rokongyilkosság** volt. **Kádár János**, egy módos gazda emelt kezét tulajdon sógorára, **Fekete Istvánra**. Már régebb idő óta haragosai voltak egymásnak és a köztük áskálódó gyűlölet, a harag szennyes inculata végre mégis megkövetelte a maga véraldozatát. Azon a leghevesebb, de utolsó szóváltáson fordult azután úgy a dolog, hogy **Kádár** kést ragadott és megforgatta azt sógora szívében. Holtan maradt ott, azon a helyen **Fekete**, a sógora meg bujdoklásnak eredt. De hamar kézre került. Még másnap megkezdte és be is fejezte a vizsgálatot **Korn** altágyész ebben az ügyben. A gyilkos töredelmesen bevallott mindent. Tegnap volt a napja, hogy vasra verve behozták az ügyészség fogházába, addig is mig ítéletet mond fölötte a büntető bíróság.

* **Tűz.** **Makotyán Imre** laposi lakosnak kedden este leégett egy nagy boglya szénája, amely körülbelül 300 frtot képviselt. A tűz a káros állítása szerint gyújtogatásból keletkezett, a káros azt állítja ugyanis, hogy a tűzküttése előtt néhány percczel gyanus emberek jártak a szénaboglya körül. A vizsgálat folyik.

* **Meglepott földművelő.** Hétfőn hajnalban **Bogdán Juon** heresti lakostól valaki ellopott 400 frt készpénzt. A csendőri nyomozást azonnal megindították, azonban még eddig az eredményre nem vezetett, mert a tolvaj nagyon ügyesen vitte véghez a lopást. A nyomozás folyamatban van.

* **Tettenért betörő.** **Kohalik János** ináncsi lakos tetten érte **Nyika Mihályt**, amint az egy csomó lopott holmival tovább akart állani. A tolvajt elfogták.

* **Elragadt lovak.** Tegnap délelőtt a Fő-utcán egy könnyen végzetessé válható balesetet akadályozott meg **Réz Bertalan** rendőr-biztos. A Fő-utcán ugyanis az **alkalmi szóda részvénytársaságnak** két lova megbokrosodott és vágatni kezdett, s vágatás közben a város egyik diszkociját megrongálta. A vágató lovakat senki sem merte megállítani mig végre is a bazar-szoros elején **Réz Bertalan** rendőr-biztos elébe ugrott és megfékezte a vad lovakat, saját életének veszélyeztetésével és ezzel elhárította a legnagyobb veszedelmet. A rendőr-biztos rövid működésében már annyiszor megmutatta bátorságát és elszántságát, hogy a dicsegetet valóban megérdemli.

Megint öngyilkosság.

— Saját tudósítónktól —

A félelmes rém megint felütötte a fejét; úgy hívják: katona öngyilkosság.

Tudja a jó ég, rossz idők járnak ismét a nagy kaszárnyákban. Nap, mint nap szedi a Manlicher-fegyver áldozatát. Tegnap hoztunk hirt egy öngyilkosságról, ma ismét csak erről szólunk.

Rövid a történet: Egy 30-es hata hazament Rúsótra, jól esett neki az édesanya szeretete, hát egy nappal megtoldotta a szabadságot. Hát ez nagy sors, szigorú büntetés jár érte.

Braunylitzky Jánosra is ez várt, alig-hogy visszakért az édes otthonból.

No aztán megtette a 6-ik század szegénye Braunylitzky János azt, hogy tegnap reggel csak neki fordította szívének a gyilkos fogvont és nagyon rövid szónadást csinált: holtan maradt a kaszárnya szobájának poros padlóján.

Még tegnap délután felis benceztek annak rendi és módja szerint s má majd eltemetik. Egymondják festő volt a nyomorult.

Már most aztán nem fest többet semmit. Bizonyosan lesz majd hivatalos vizsgálata, s a dolog marad úgy, amint van.

Héj, néhéz élet a katona élet, meg gyilkos valani az a Matichet!

IRODALOM.

— Az Aquinói Szent-Tamás-Társaság az 1898. évi április hó 20-ikán, szentján 4. n. 5 órákor Budapesten, a Szent-István-Társulat gyűléstermében (Királyi Pál-utca 13. sz.) rendes havi felolvasó gyűlést tartja. Tárgyszavak: 1. Pólyó ügyek. 2. Dr. Mihályffy Ákos rendes tag felolvasása: Az Állambiztonság eredete.

A vicinálisan utazó képviselők.

Nagyon jóindulatú közöl a Figuró legutóbbi száma *Cyprien Allard*, a kiváló sajtóíró tollából. Az apróság éle a vicinálisan utazó honatyák ellen irányul és esodlatosképpen, mintha a mi honatyáinkhoz is szólna. Íme:

Képviselel (Hollóháza): Megcsinálta ön azt a kis memorandumot, amelylyel meghívtam?

Tilke: Igen.

K: Nos és mit tartalmaz?

T. (háborzva): Alig merem megmondani.

K: Szóljon csak bátran és ne habozzék. Tiszta képet akarok saját működéséről a legutóbb helyi törvénykezési időszak alatt.

T: Ha jól értetem, azt kívánja ön, hogy vizsgáljam meg és nézzek utána, vajjon megfelelt-e ön mindenben azon programnak, melyet választói előtt megválasztásakor kiejtett, s beváltotta-e ígéretét?

K: Tökéletesen igazza van. Ezt akartam tudni.

T: Nos, arra az eredményre jutottam, hogy különböző alkalmakkor éppen 51 ígéretet tett, a melyekből azonban csupán egyet váltott be.

K: Tényleg?

T: Igen; egyetlen egyet.

K: 51 közül csupán egyet. Ez lehetetlen!

T: Nono, azért ne üldözzék meg e miatt! Összes képviselőtársai közül mégis éppen ön váltott be legtöbbet ígéretei közül.

K: Valóban? No akkor mégis örvendek, hogy telemedkedem a közönszerűségem, s ugyan melyik hát az az általam beváltott egyetlen ígéret?

T: Nem emlékszik hát rá?

K: Valóban nem tudom biztosan.

T: Egy kis vicinális vasút, a melyet ön keresztül vitt és kieszközölt.

K: Igaz! csakugyan... Látja, pedig mennyi fáradozásomba és önfeláldozó utánjárásomba került, míg keresztül vittem a dolgot.

T: Ez kétségbevonhatatlan.

K: Voltam legalább vagy 20-szor a miniszternél; nem is szólva azon fáradozásokról, a melyeket képviselő-kollégám rábeszélésére kellett, hogy fordítsak. Remélem, hogy választóim hálás szívvel ismerik majd el érdemeimet.

T: Bizonyára így lesz; noha az ön érdemeit

nemképen módosítja is az a körülmény, hogy a vicinális pályateste éppen az ön háza mellett men el, s hogy az állomás is ott van, meg aztán hogy éppen ebből kifolyólag az ön birtokának értéke lett nagyobb vagy 50 perezentnyival.

EGYESÜLETEK.

A **Beváltó Visszabírázó és Ármentesítő Társulat** ápril hó 30-án délelőli 9 órákor közgyűlést tart. A választmány előtte való nap, ápril hó 29-én délután fél 3 órákor tartja ülését.

Igazságszolgáltatás.

Bogdán efféjve.

Milye Gyula kir. törvényszéki elnök tegnap délelőli tíz órákor hirdette ki a kir. törvényszék ítéletét **Bogdán Károly** előtt.

Bogdán a múltjnapü tárgyalás legalmas az elhullt éjszaka egészen megtörték, nem a dacos és konok ember már aki volt, a tegnapi végtárgyalás elején, hanem megtört alak, aki egész testében megremegett, amikor kimondották felele a legborzasztóbb szót a bűndet.

A cigány asszony sirva fogadta az ítéletet és a mikor azt mondták meg neki, hogy a törvényszék háromszáz forintot ítél meg neki kártérítéssül, betegséget és elvesztett hangját, egészséget és munkaképességét, akkor kijelentette, hogy ebbe nem nyugazik bele, mert az nem megfelelő szenvedésének.

Az ítélet hirdetéséről a következőket közli tudósítók:

A törvényszék udvara már kora reggel telve volt emberekkel, akik mindannyian beakartak jutni a tárgyaló terembe. Annyan voltak, hogy mikor a terembe beengedték a közönséget, a közönségnek fentartott hely rögtön megtelt s a közönség nagy része kintolonygott és hogy a nagyobb hajoknak elejét vegyék, be kellett zárni az ajtókat.

A hallgatóság azonban nagyon csatlakozott, mert míg bent a tanács teremben a törvényszék tanácskozott az ítélet feletti, addig a tárgyaló teremben a másik tanács végtárgyalást tartott, de senki sem figyelt arra, hanem mindenki kíváncsi volt a Bogdán fele ítéletre.

Tíz órákor végre a felfüggesztették a végtárgyalást s ekkor a szünet alatt *Milye Gyula* elnök kihirdette a vádlott és panaszos nő előtt az ítéletet, mely szerint a törvényszék **Bogdán** konok tagzása daczára is bűndetnek mondotta ki, a bűndet törvénykönyv 279. §-ába ütköző szándékos emberölés bűndetnek kísérletében és ezért elítélte **öt évi fegyházra**, amelyből öt hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Elítélte ezenkívül hat évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésre és az összes költségek viselésére.

A cigány asszonynak **Kovács Julián**ának **háromszáz forintot** ítél meg a törvényszék kártérítésül.

A vádlott egész testében megremegett, mikor felolvasták előtte az ítéletet s szemét törülgette és amikor megkérdezték tőle, hogy felebbez-e, egészen megtörve mondta:

Igen felebbezek, mert a dologban egészen ártatlan vagyok. Én nem bántottam a cigány asszonyt.

Az ügyész és a védő ügyvéd szintén megfelebbezték az ítéletet.

Kovács Juliánna szintén felebbezett az ítéletnek az ellen a része ellen, hogy neki kártérítésül háromszáz forintot ítéltek meg.

Az ítélet hirdetés után Bogdánt visszavezették a börtönbe, a cigány asszony pedig folytatni indult kereset forrását — a koldulást.

REGÉNY-OSZARNOK.

ÜZLET ÉS SZERELLEM.

Nemeből: — ptoz. 65.

De mint az árnynyomán előbukkanó fény, úgy loppán a boldogság színtelyéről csüggedt fővel tovahaladó lány elé egy vigasztaló barátságos arcz az új homályában. A köds belegek, az immár felgyógyult **Anna** és **Frederic** fiatal komoly orvosa ez, ki mint egy védőangyal követta nyomon **Angelina**t éjszakai kórházától. Az együtt teljesített önfeláldozó és sikeres működtetés folyama alatt ugyanis a fiatal tudós szívében mély rokonszors és vonzalom támadt a szenvedésit nemesen törő **Angelina** iránt és azóta komoly szándékkal iparkodott őt megközelíteni s ha lehet, boldoggá tenni.

Múltán a két nehéz szívű éjszakai utas jó ideig némán haladt végig egymás mellett a kihalt utcákon, megszólalt **Angelina** kísértője:

— **Kegyed** még mindig szenved **Angelina**! S bizonyára legnagyobb ügye most a **Frederic** boldogságának. Ugy-e elismeri, hogy sohasem mondtam még ilyen igazat?

— Ön nagyon tévedt doktor ur! Én vagyok az, aki a legjobban örül **Frederic** boldogságának. Hisz nem teljesíthet minden vágya az embernek, az emberi szívnek!

— Ah, minő hangon mondja azt **Kegyed**! **Angelina** maga a legnemesebb lélek, a kit ismernek. Onzetlen és pösögös szívű mint egy angyal!

— Ön mindig ilyen kedves én hozzám. Szentté avat engemet, holott csak a megmáshatatlán végtetnek hódolok. Én vagyok a hibás, engem ért a bűndetés. Mer tudtam, hogy hiába küzdök a szeretett férfin börtönléret és mégis oda hagytam szülőföldemet és utána jöttem. Aztán megjött a csalódás és kiábrándulás. Ő nem tudott urává lenni a kedvezőtlen viszonyoknak s én miután meggyőződtem, hogy egy más nőt is szeret, kit könnyen feleségévé tehet, szándékosan örögyet adtam neki a szakításra.

Most már nyugodt vagyok. Egy élet pályára akadtam, mely megnyugvással tölti be lelkemet, mert csak egy erőmmel segítségére lehetek embertársaimnak.

— És örökké ezen az életpályán akar **Kegyed** **Angelina** megmaradni? És senkinek a kedvéért sem volna hajlandó azt abba hagyni? Szólt a fiatal orvos mélyen a szemébe nézve titársának, mely tekintetet lehetetlen volt a lánynak meg nem érteni, s melynek hatása annak zavarán is meglátszott. Azonban csakhamar összeszedte magát és így szólt határozottan:

— Oh igen! Örökké lemondtam már a férfiak szerelméről, még ha olyannal hozna össze a sors, a kit...

Itt **Angelina** elakadt.

— Nos? a kit... Mondja tovább **Angdina** kisasszony! — biztató őt a fiatal orvos.

Angelina arczát halvány pir borította el s azután így egészítette ki a félbehagyott mondatot:

— Nos, akit csakugy tudnék szeretni, mint azt, a kitől csalódottan elszakadtam.

— S **Kegyed** azt hiszi, hogy ilyen embert találja lehetetlen?

Angelina vállait vonogatta gyengéden.

— Legalább iz hosszú idő múltán kerülhetne rá a sor, — felelé azután elgondolkozva. Az effajta sebek nagyon lassan hegednek.

— Nem vonom kétségbe a szavait **Angelina**! — válaszolt érzéssel a fiatal ember. Mind igaz s csak dicséretére válik **Kegyednek**, a mit mond. De mi az a pár esztendő, melyet türelmes várakozásban kell elszendvedni a forró szerető szívnek azért, hogy szenvedésének hasonlíthatatlan jutalmát élvezgye és végtelenül boldog legyen!

(Vége.)

TAVIRATOK.

Kihallgatás a királynál.

Bécs, április 14. (Saját tud. távirata.)
Ő Felsége ma délelőtt fogadta a Ferdinánd Károly vezetése alatt tisztelgő tiroli országos lövész-egylet hódoló küldöttségét, fogadta továbbá Bergheim francia katonai attaché, aki a francia tengerészeti évkönyvét nyújtotta át Ő Felségének, végül az Aulenburg német nagykövet két unokabugának menyegzője alkalmából Bécsbe érkezett porosz tiszteket Moltke katonai attaché vezetése alatt fogadta.

A czári pár kegyelete.

Budapest, április 14. (Saját tud. táv.)
Szt.-Pétervárról távirják: Alexandra czárné ma Miklós czárral kikocsikázott és meglátogatta III. Sándor czár sírját a Péter Pál templomban.

Verekezés a washingtoni alsóházban.

Budapest, márcz. 14. (Saj. tud. táv.)
Washingtonban az alsóház ülésén, midőn a külügyi bizottság határozata olvastatott fel, fél óráig tartó véres verekedést rendeztek. A nagyon is keményen vitalkozó politikusokat nehezen tudták lecsillapítani.

A Zola ügy.

Budapest, ápril 14. (Saj. tud. táv.)
Az »Aurore« közli Zola cikkét, amelyben panaszodik, hogy »J'accuse« című leveléből csupán három sort vesznek ki, hogy öt elítélhessék anélkül, hogy lehetővé tennék neki, hogy a Dreyfus-ügyre világosságot deríthessen. Zola ebben a manőverben az igazságtól való félelmet látja. Ilyen eljárás fel fogja kelteni az egész világ utálatát, de semmi sem fogja legyőzhetni az igazságot, amely végül mégis diadalmaskodni fog. Az »Aurore« közli továbbá, hogy Zola és Perreux ma közölni fogják a versaillesi törvényszékkel abbéli szándékukat, hogy Zolának az elnökhöz intézett levelében felsorolt tényeknek teljes bizonyítékát szolgáltatják. A vádlottak 128 tanut neveznek meg, köztük a külföldi követségek több tagját és kéri a Dreyfus, Esterházy és Piquardt-féle dossier-k előterjesztését.

A kubai ügyek.

Budapest, április 14. (Saját tud. táv.)
A washingtoni képviselőház heves jele-
netektől félbeszakított, izgatott vita után 324 szavazattal 20 ellenében jóváhagyta a külügyi bizottságának többsége által elfogadott jelentést. A képviselőházi külügyi bizottság kisebbségének jelentését 191 szavazattal 150 ellenében elvetették.
A szenátus elnapolta üléseit a nélkül, hogy határozatot hozott volna. Az ülésen szenvedélyes jelenetek voltak.

A szenátusi bizottság többségének jelentése azt követeli, hogy haladéktalanul ismerjék el Kuba függetlenségét, alkítsák meg a független kubai kormányt s az Egyesült Államok lépjenek közbe, hogy a kubai háboru véget érjen. A jelentés így végzi: Ha Spanyolország az Egyesült Államok akciójában okot látna a háborura, akkor az amerikai nép, a mely bizik akciójának igazságos voltában, elfogadná ezt az eredményt.

A szenátusi bizottság többségének igen terjedelmes jelentése különösen kiemeli a »Maine« katasztrófáját és azt mondja: Bár azt az izgatottságot, a melyet az amerikai nép érzett, mi semenyhitette, ez izgatottság megnyilatkozását elfojtotta mindaddig, a míg a vizsgálat ki nem derítette a katasztrófa okát. A bizottság abban a véleményben van, hogy a »Maine« katasztrófája a spanyol hatóságoknak tudandó be, vagy pedig, hogy azoknak olyan súlyos gondatlansága folytán volt csak lehetséges, hogy az a gondatlanság már egyenlő a pozitív büncselekménnyel. A »Maine« katasztrófája csak egy láncszem az azt megelőző események láncolatában, a melyektől azt józan észszel elválasztani nem lehet.

További távirataink így szólnak:

Budapest, április 14. (Saj. tud. táv.)
Washingtonban az a nagyfoku izgatottság, a mely a képviselőházban a külügyi bizottság jelentésének tárgyalása alkalmával uralkodott, sajnálatos jeleneteket idézett elő. A képviselők leirhatlan izgatottságban, egyesek örülteként hadonázva rohantak a folyosón és a padok közt ide-oda. Bartlett képviselő egy könyvet dobott Braunn képviselő felé, Braunn azonban kitért, úgy, hogy a könyv csak surrolta arcját. Egyes képviselők gyalázó kifejezésekkel, mint: Canaille, hazug illeték egymást. A nyugalmat végre helyreállíthatták, mire aztán elfogadták az előzetes kérdést, amely szerint minden párt szóvivőjének beszéde 20 perczig tarthat.

Madrid, április 14. (Saját tud. táv.)
Hire jár, hogy Rampolla biboros államtitkár táviratot intézett a spanyol kormányhoz, a melyben biztosítja, hogy az Egyesült Államok és Spanyolország között nem fog kitörni az ellenségeskedés.

Don Carlos kiáltványt bocsátott ki, a melyben felszólítja párthiveit, hogy harcoljanak Spanyolországért, a külföld ellen és mindenkit árulónak nyilvánít, aki ezt nem teszi.

Török ügyek.

Budapest, április 14. (Saj. tud. táv.)
Konstantinápolyból jelentik: Az orosz nagykövetség arra az előterjesztésre, a melyet a porta a tegnapelelőtt tartott minisztertanács határozata alapján tett, nevezetesen, hogy a hadikárpótlási hátralékot 150.000 font évi részletekben törleszszék, tegnap jegyzékkel válaszolt, a melyben ragaszkodik az egész összeg kifizetéséhez, a nélkül, hogy a fizetési föltételekre kiterjeszkednék. Ma az orosz önkéntes hajóhad egyik hajója Wladivosztkba menet, 2500 katonával átkel a Dardanellákon.

KÖZGAZDASÁG.

TŐZSDE.

— A »Tiszantúl« eredeti távirata. —

Gabonatőzsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, április 14.	
Buza őszre	9.59
Buza tavaszra	12.23
Tengeri	5.32
Rozs őszre	8.65
Zab őszre	7.10

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, április 14.

Déli vasut	406.1/1
Rimamurányi	254.—
Magyar jelzálog	253.—
Magyar leszámítoló	252.1/2
Iparbank	101.25
Budapest közuti	401.1/1
Kereskedelmi bank	1404.—
Villamos vasut	272 —
Salgótarjáni	3.—
Waggon-kölesön	038.26

Bécs, április 14.

Az irányzat szilárd.

Oszt. hitel	855.1/4
Magyar hitel	374.1/2
Allamvasut	343.—
Birodalmi márka	58.82

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivataltól.

6331—898 rkp. sz.

Hirdetmény.

A nagyvárad rendőrkapitányi hivataltól, mint I-ső foku iparhatóság részéről ezennel közhírré tételik, hogy Palkovics Fülöp utóda Fuchs Samu nagyvárad lakos, Nagyváradon, Váralja, Liget-utczai 105—106. népsorszámu telken — szappanos földet szándékozik felállítani s ezen szappanfözde felállítására az 1884. évi XVII. tcz. 27. §-a értelmében a megjelölt helyen **1898. évi ápril hó 28-án d. u. 4 órára** helyszini szakértői szemle és tárgyalás tüzetett ki; — felhivatnak ennél fogva mindazok, kiknek ezen szappanfözde felállítása ellen bármi oknál fogva kifogásaik lennének, hogy a hivatkozott törvény rendelkezése értelmében kifogásukat szóval, vagy írásban előadják, — különben az üzlettelep — ha csak köztekintetek nem szolgálnak akadályul — engedélyeztetni fog.

Nagyváradon, 1898. ápril hó 12.

Ifj. Rimler Károly,

r. kapitány.

143 1--1

Nagyvárad város kapitányi hivatala.

4799—98.

Árverési hirdetmény.

A nagyvárad rendőrkapitányi hivatal mint I-ső foku iparhatóság részéről ezenel közhírré tételik, hogy Sajósi Ignác kézi zálogüzlet tulajdonosnak Szent-János-utczá 329. sz. a lévő kézi zálogüzletében **1898. évi április hó 27-ik napján** reggeli 8 órától kezdődőleg nyilvános árverés fog tartatni, mely alkalommal 350 drb elzálogosított tárgy fog árverés alá kerülni.

Az iparhatóság részéről az árverésnél a felügyeletet Kretz György h. rendőrbiztos fogja az 1881. évi XIV. t. cz. 43. § értelmében teljesíteni. — Árverési föltételek a vételár azonnali kifizetése és a megvett tárgyak rögtöni elvitele.

Az elzálogosítottok az árverésről azon figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy az árverés alá bocsájtott tárgyak tétel számai, ugy a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, mint a kézi zálogüzlet helyiség ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1898. márczius 25.

Ifj. Rimler Károly,

r. kapitány.

142 1--1

A BIKSZÁDI

ásványos gyógyvizet.

mely egyedüli a maga nemében, több hirneves egyetemi orvostanár és hirneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a BIKSZÁDI ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légszűhurut, hangszálag hurut, vérkőpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva, vérhányás, tüdőcsúcs hurutnál és kezdődő gümőkornál, továbbá kitűnő eredményt értek a bikszádi víz alkalmazása által emésztetlenség, idült- és heveny gyomorhurut, máj és epe hólyagbántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknél, a nyirok renyhe keringésénél, valamint görvélykóros daganatoknál, heveny- és idült női bántalmaknál mint specificum vált be

Árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál:

Bérlők: **ALMER LAJOS és KÁROLY,** a kútközelőség, nagybányai lakosok. Bikszád, Szatmárnégye.

Kapható Nagyváradon, Kádár János és Wurst József urak fűszer üzletében.

Az alant irt legjutányosabb árak mellett házhoz szállítva: egy üveg 1/2 literes bikszádi víz 14 kr., ha az üveget visszaadjuk 11 kr. Egy üveg 1 literes bikszádi víz 22 kr., ha az üveget visszaadjuk 16 kr. Egy láda 40 1/2 literes üveg bikszádi víz 5 frt 20 kr., a 40 üres üveget ha visszaadjuk 3 frt 70 kr. Egy láda 25 1 literes üveg bikszádi víz 5 frt 20 kr., a 25 üres üveget ha visszaadjuk 3 frt 70 kr.

131 2-10

1.000,000 Korona

Egy millió nyerhető.

94 2-6

A 2-ik magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 50.000 nyereményének jegyzéke.

A játékterv 9. §-a szerint a legnagyobb nyeremény

1.000,000 korona. Egy millió

A nyeremények következőleg vannak beosztva.

Nyeremények	Korona
1 á	600 000
1 »	400 000
1 »	200 000
2 »	100 000
1 »	90 000
1 »	80 000
1 »	70 000
2 »	60 000
1 »	40 000
5 »	30 000
1 »	25 000
7 »	20 000
3 »	15 000
31 »	10 000
67 »	5 000
3 »	3 000
432 »	2 000
763 »	1 000
1238 »	500
90 »	300
47350 »	200, 170, 130, 100, 80, 40 korona.

50 000 nyer. és 13 160 000 kor. jutalom ért. melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

A 2-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §-a szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyerési esélyeket nyújt; és pedig

100.000 eredeti sorsjegy
50.000 pénznereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész	eredeti sorsjegy	6 frt — kr.
Fél	»	3 » — »
Negyed	»	1 » 50 »
Nyolczad	»	0 » 75 »

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első húzásban érvényesül. Kivánatra utánvétellel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti húzási programot is megküldjük és minden húzás után vevőink azonnal megkapják az eredeti húzási lajstromot.

Gyakran ezreseket kockáztatnak merész vállalatokba, a midőn a kilitásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennél fogva kockáztassunk egy sorsjegy vételével aránylag oly csekély összeget, a mely által hirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat tehát ajánljuk, hogy a rendelmenyvel ne késünk és kérjük azokat lehetőleg azonnal, azonban mindenestre

legkésőbb f. é. április 25-ig

hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusítói.

BUDAPEST,
Gizella-tér 5. sz.

Nagyvárad-Szöllősi Gőz-Sörgyár

Pecze-Szöllős (Nagyvárad mellett.)

Van szerencsénk a n. é. fogyasztó közönségnek a főzdeinkben készült kitűnő minőségű, erősen főzött és megfelelőleg érlelt

László- és Márcziusi sört

ajánlani.

Tekintve, hogy az ősz folyamában tetemes költséggel nagy szabású és kitűnő rendszerű új ászok és jégpinczét építettünk, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden tekintetben kifogástalan, kitűnő termékünkkel a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetjük.

Megrendeléseket úgy hordók, mint 50 palaczkot tartalmazó ládákban közvetlen gyártelepünkön Pecze-Szöllősön (Nagyvárad mellett) avagy városi irodánkban Nagyváradon fogadjunk el.

Nagyvárad-városi vevőinknek a sört saját fogatunkon házhoz szállítjuk.

Árjegyzékkel kívánatra készséggel és bérmentve szolgálunk.

106 8-15

Kérve a n. é. közönségnek további szives pártfogását, maradunk szolgálatára készen.

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad-Szöllősi Gőz-Sörgyár.